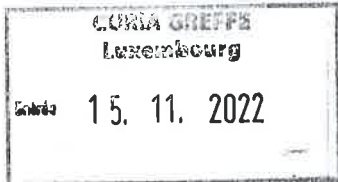

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL
SECȚIA
Dosar nr.

Prezentul document este supus reglementărilor aflate sub incidența Regulamentului U.E. 2016/679

ÎNCHEIERE
Ședința publică de la 15 Decembrie 2021
Completul compus din:
PREȘEDINTE
Grefier

Pe rol fiind pronunțarea hotărârii în cauza civilă privind acțiunea în contencios administrativ fiscal formulată de reclamanta SC AA SRL în contradictoriu cu pârâțul MFE, cauza având ca obiect obligare emitere act administrativ - Emitere decizie de validare integrală/acceptare la plată a cererii de rambursare nr. 1 înregistrată sub nr. 42938/22.09.2015 completată cu adresele din nr. 44969/02.10.2015 și 48609/22.10.2015.

Mersul dezbaterilor, susținerile și concluziile părților au fost consemnate în încheierea de ședință din data de 09 decembrie 2021, când s-a dispus amânarea pronunțării la data de 15 decembrie 2021.

CURTEA

Deliberând asupra cauzei de față, constată următoarele:

I. Obiectul acțiunii judiciare, poziția părților și situația de fapt reținută de instanța de trimitere

1) La data de 18.04.2016 reclamanta SC AA SRL a înregistrat pe rolul Curții de Apelsub nr. o acțiune în contencios solicitând în contradictoriu cu pârâțul MFE următoarele:

- să se dispună obligarea pârâțului la emiterea unei Decizii de validare integrală/acceptare la plata a Cererii de Rambursare nr. 1 (finală) înregistrată sub nr. 42938/22.09.2015, astfel cum a fost completată prin Adresele nr. 44969/02.10.2015 și 48609/22.10.2015;

- obligarea pârâțului la rambursarea cheltuielilor eligibile în cuantum de 3.320.502,41 lei, reprezentând contravaloarea asistentei financiare nerambursabile datorate în baza Contractului de finanțare nr. .../22.04.2015 POS CCE /Axa a prioritara 1/ Domeniul Major 1.1. / Operațiunea 1.1.1 din 2014, titlul proiectului Achiziție echipamente pentru creșterea capacității de producție a SC AA SRL.", număr de înregistrare, COD SMI5: 56817;

- obligarea pârâtei la plata dobânzii legale calculată asupra sumei indicate la pct. 2 de la data formulării prezentei cereri și până la data plății efective;

- în subsidiar obligarea pârâțului la soluționarea Cererii de Rambursare nr. 1 (finală) înregistrată sub nr. 42938/22.09.2015, astfel cum a fost completată prin Adresele nr. 44969/02.10.2015 și 48609/22.10.2015;

- în ambele ipoteze, obligarea pârâțului la plata sumei de 28.983,65 lei cu titlu de despăgubiri materiale pentru acoperirea pierderii efective suferite;

- în ambele ipoteze, obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată.

2) În acțiunea sa introductivă, reclamanta a arătat în esență următoarele:

A depus Cererea de finanțare nr. 735 din data de 25.11.2014 în cadrul Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice 2007-2013 pentru proiectul "Achiziție echipamente pentru creșterea capacității de producție SC AA SRL".

Ca urmare a aprobării cererii de finanțare, reclamanta a încheiat Contractul de finanțare SI M/033/22.04.2015 cu MFE, desemnat ca Autoritate de Management a POS CCE pentru o finanțare nerambursabila în valoare de 3.334,257,20 lei.

Obiectul Contractului de Finanțare îl reprezenta acordarea finanțării nerambursabile de către parat pentru programul POS CCE pentru implementarea Proiectului Cod 5MIS 56617 intitulat „Achiziție echipamente pentru creșterea capacității de producție SC AA SRL.”,

Ulterior semnării Contractului de finanțare, reclamanta a demarat procedurile de implementare aferente proiectului.

Prin contractul anterior menționat, pârâtul s-a angajat să acorde o finanțare nerambursabila de maximum 3,334.257,20 lei, reclamanta obligându-se să cofinanțeze proiectul cu suma de 3,334.257,20 lei (contribuția proprie la cheltuielile eligibile ale proiectului) plus 2.385.556,64 lei (valoarea neeligibilă a proiectului, TVA inclus).

În vederea implementării proiectului, mai precis în vederea demarării procedurilor de achiziții utilaje, reclamanta a contractat un credit de tip „punte de investiții”. Astfel, reclamanta a încheiat cu UTB S.A. un contract de credit în valoare totala de 3.334,257,20 lei, destinat acoperirii cofinanțării cheltuielilor eligibile rambursabile, conform Contractului de Finanțare.

În executarea contractului, reclamanta și-a îndeplinit obligațiile de raportare a progresului de execuție trimestrial. In acest sens, reclamanta a comunicat paratei „Raportul trimestrial de Progres - Anexa 4”, nr. 1 înregistrat la MFE - DGPC cu nr. 18466/31.07.2015.

Paratul a formulat o solicitare de clarificări privind Raportul trimestrial prin care a solicitat si copiile anunțurilor privind licitațiile publicate pe site-ul ministerului, materializata în adresa nr. 18466/10.08.2015 solicitare la care reclamanta a răspuns prin Adresa, nr. 37408/17.08,2015. Ca efect al clarificărilor furnizate, prin Adresa nr. 39626/25.08.2015, parata a avizat în mod integral raportul trimestrial si răspunsul la Clarificările solicitate, confirmând astfel ca reclamanta a implementat proiectul cu respectarea legii si a contractului intervenit între pari.

În urma finalizării Proiectului, cu respectarea prevederilor contractuale, în data de reclamanta a depus la parata Cererea de rambursare nr. 1 (FINALĂ), înregistrata sub nr. .../22.09.2015. Având în vedere ca la momentul formulării cererii, anumite utilaje achiziționate nu erau achitate integral, termenul de plata a acestora fiind de 30 de zile si împlinindu-se în afara perioadei de implementare, reclamanta a notificat pârâtul ca urma sa depunem Formularul cererii de rambursare nr. 1 Revizuit.

Dosarul de rambursare a fost completat ulterior de către reclamantă, fiind depuse documentele integrative prin adresele nr. 44969/02.10.2015, respectiv nr. 48609/22.10.2015.

În data de 05.10.2015, parata a comunicat o adresa (via e-mail) de clarificare cu privire la documentele din dosarul Cererii de rambursare prin care a solicitat reclamantei sa răspundă la mai multe întrebări în legătura cu modalitatea de alegere si organizare a procedurilor de achiziții.

În data de, cu respectarea termenului contractual, reclamanta a răspuns la solicitarea de clarificări formulata de către parata, indicând în dreptul fiecărei solicitări argumentele care dovedesc ca modalitatea de stabilire a procedurilor urmate nu a fost una aleatorie ci dimpotrivă, a fost cat se poate de riguroasa si corecta. Mai exact, a fost avuta în vedere normativa aplicabila în materie de achiziții, incidența în cazul beneficiarilor privați, care a fost respectată în alegerea procedurilor de achiziție derulate.

Având în vedere ca parata nu a comunicat niciun punct de vedere cu privire la răspunsul la clarificări si /sau soluția pronunțata asupra dosarului de rambursare (validarea totala sau parțială sau respingerea cererii de rambursare), reclamanta a fost nevoita sa comunice paratei o noua adresa, înregistrata sub nr. 52950/17.11.2015, prin care a solicitat paratei sa își îndeplinească obligațiile contractuale, sens în care sa comunice un răspuns la cererea de rambursare.

Finanțarea nerambursabila ce trebuia sa fie plătită de către parata era imperativ necesara subscrisei, aceasta suma urmând a fi utilizata în vederea rambursării creditului obținut de la UTB S.A. Astfel, după cum se poate observa din cuprinsul contractului de credit, creditul trebuia rambursat pana cel târziu în data de 22.12.2015.

Față de neîndeplinirea obligațiilor de plata de către parata si pentru a evita incidența unui caz de culpa contractuală, fapt ce ar fi putut genera declanșarea procedurilor de executare de către Banca

reclamanta a fost nevoita sa semneze un număr de 4 acte adiționale la Contractul de Credit încheiat cu UTB SA, prin care s-a convenit prelungirea scadentei inițiale a creditului, generându-se astfel în sarcina reclamantei (1) obligația de a constitui garanții suplimentare (Act Adițional nr. 5) precum și suportarea unor costuri bancare suplimentare (Act Adițional nr. 3,4 și 6).

Cu privire la costurile suplimentare generate, reclamanta a fost nevoita sa suporte de la data scadentei inițiale a creditului și până la formularea prezentei, reclamanta a fost nevoita sa achite suma totala de 23.225,46 lei cu titlu de dobânzi (până în luna aprilie 2016), suma care nu ar fi fost datorata dacă parata ar fi soluționat cererea de rambursare și ar fi rambursat cheltuielile, sumă cu care reclamanta ar fi avut posibilitatea sa încheie creditul contractat.

Din toate prevederile contractuale și legale se desprinde concluzia ca, în speța, parata avea obligația de a soluționa dosarul de rambursare, respectiv de a verifica și valida cererea de rambursare depusa în termen de maximum 20 de zile lucrătoare de la data depunerii cererii.

Obligarea pârâtului la plata dobânzii legale

Având în vedere ca obligația de rambursare a cheltuielilor eligibile devenea scadenta în termen de 20 de zile lucrătoare de la data depunerii cererii de rambursare, în temeiul art. 1535 din NCC reclamantei i se cuvin daune moratorii cu titlu de dobânda legală penalizatoare de la data scadentei și până la data plății efective.

În temeiul principiului disponibilității, reclamanta a solicitat obligarea paratei la plata dobânzii legale începând cu data formulării prezentei acțiuni și până la data plății efective a debitului urmărit, fără a renunța la dreptul de a solicita obligarea paratei la plata dobânzii legale începând cu data scadentei obligației de plata.

Cu privire la cererea de obligare a paratei la plata de despăgubiri

Prejudiciul suferit de subscrisa este datorat nesoluționării cererii de rambursare în termenul legal/contractual

Conform art. 18 alin. (3) și (4) lit. e) din Legea nr. 554/2004, pe lângă solicitarea de obligare a paratei la îndeplinirea obligației contractuale neexecutate (în speța soluționarea cererii), reclamanta apreciază că este îndreptățită sa solicite și obligarea acesteia la plata de daune materiale sau morale, în măsura în care acestea pot fi probate.

Datorită nesoluționării dosarului de rambursare, reclamanta a fost nevoita sa încheie acte adiționale de prelungire a contractului de credit încheiat cu UTB SA, prelungire care a generat obligația de a suporta costuri suplimentare deloc neglijabile în cuantum de 28.983,65 lei cu titlu de dobânzi și comisioane (achitate până în data de 01.04.2016), costuri care vor continua sa crească în măsura în care parata nu soluționează cererea de rambursare.

Astfel, este fără drept de tăgada ca cererea de obligare a paratei la plata daunelor materiale în cuantum de 28,983,65 lei reprezentând pierderea efectiv suferita este întemeiata, motiv pentru care solicită admiterea cererii.

Pentru toate aceste motive, reclamanta a solicitat admiterea acțiunii.

3) Pârâtul Ministerul Fondurilor Europene a depus la dosar **întâmpinare prin care a solicitat respingerea acțiunii ca inadmisibilă pe de o parte, iar ulterior a solicitat prin note scrise respingerea acțiunii ca nefondată întrucât contractul de finanțare nr. nr. 5 IM /033/22.04.2015 se consideră reziliat de drept pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale.**

4) Situația de fapt reținută de instanța de trimitere

Reclamanta este o societate comercială. Ca urmare a aprobării cererii de finanțare, reclamanta a încheiat Contractul de finanțare 5I M/033/22.04.2015 cu Ministerul Fondurilor Europene, desemnat ca Autoritate de Management a POS CCE pentru o finanțare nerambursabila în valoare de 3.334,257,20 lei.

Obiectul Contractului de Finanțare îl reprezenta acordarea finanțării nerambursabile de către pârât pentru programul POS CCE pentru implementarea Proiectului Cod 5MIS 56617 intitulat „Achiziție echipamente pentru creșterea capacității de producție SC AA SRL.”

Ulterior semnării Contractului de finanțare, reclamanta a demarat procedurile de implementare aferente proiectului.

Prin contractul anterior menționat, MFE s-a angajat să acorde o finanțare nerambursabila de maximum lei, reclamanta obligându-se să cofinanțeze proiectul cu suma de 3.334.257,20 lei

(contribuția proprie la cheltuielile eligibile ale proiectului) plus 2.385.556,64 lei (valoarea neeligibilă a proiectului, TVA inclus).

În vederea implementării proiectului, mai precis în vederea demarării procedurilor de achiziții utilaje, reclamanta a contractat un credit de tip „punte de investiții”. Astfel, reclamanta a încheiat cu UTB S.A. un contract de credit în valoare totală de lei, destinat acoperirii cofinanțării cheltuielilor eligibile rambursabile, conform Contractului de Finanțare.

A. Litigiul dintre părți în cadrul dosarului nr.373/33/2017 al Curții de Apel Cluj

Prin acțiunea în contencios administrativ formulată la data de 27 aprilie 2017 reclamanta Seko Sieta SRL a solicitat în contradictoriu cu pârâțul MFE – AM anularea actului administrativ reprezentat de Notificarea de reziliere nr. 73915/30.08.2016 a contractului de finanțare 5IM/033/22.04.2015 și obligarea pârâțului la plata cheltuielilor de judecată.

Prin sentința civilă nr..... din12.2017, rămasă definitivă ca urmare a respingerii recursurilor de către Înalta Curte de Casație și Justiție prin decizia civilă nr..... din03.2021, s-a admis acțiunea în contencios formulată de reclamantă, s-a anulat Notificarea de reziliere nr. .../30.08.2016 emisă de pârât și a fost obligat acesta să plătească reclamantei suma de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

De menționat că prin decizia civilă nr..... din03.2021 Înalta Curte de Casație și Justiție a respins și recursul incident al reclamantei prin care urmărea valorificarea tuturor argumentelor cuprinse în cererea de chemare în judecată, respectiv incidența dispozițiilor art. 1 alin. 6 din Legea nr. 554/2004, încălcarea principiului încrederii legitime, precum și inaplicabilitatea sancțiunii rezilierii din perspectiva Ordinului MFE nr.1120/2013.

Pentru a pronunța sentința de mai sus, Curtea de Apel a reținut la paginile 12-15 din considerente următoarele:

„Actul atacat și conținutul acestuia

În baza cererii de finanțare nr.../25.11.2014 s-a încheiat între MFE, în calitate de Autoritate de Management a Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (în continuare AM POS CCE) și reclamanta SC AA SRL, în calitate de beneficiar, contractul de finanțare nr. 5 IM /033/22.04.2015 având ca obiect acordarea finanțării nerambursabile de către AM POS CCE pentru implementarea Proiectului aflat pe lista de aprobare – cod SMIS 56817, intitulat „Achiziție echipamente pentru creșterea capacității de producție a SC AA SRL”.

La data de 29.08.2016 MFE a emis nota nr.73846 de reziliere a contractului de finanțare de mai sus (f.44 vol.II), reținându-se în esență că beneficiarul avea obligația, conform art. 8 lit. A) pct.27 indice 1 din contractul de finanțare, de a publica invitația/anunțul de participare împreună cu documentația aferentă achiziției activelor tangibile sau intangibile pe pagina web <http://www.fonduri-ue.ro/poscce/> în termen de 10 zile de la data intrării în vigoare a contractului de finanțare.

Se mai reține în nota de reziliere că neîndeplinirea de către beneficiar a obligației menționate se sancționează cu rezilierea de drept a contractului de finanțare, fără altă formalitate sau punere în întârziere, conform dispozițiilor art. 18 alin.2 lit. c) din contractul de finanțare, obligația menționată fiind aferentă tuturor achizițiilor cărora le sunt aplicabile dispozițiile Ordinului MFE (în continuare MFE) nr.1120/2013 (anexa 7 la contractul de finanțare), termenul de 10 zile lucrătoare fiind imperativ, fără derogare de la această obligație.

Această notă de reziliere a fost comunicată prin adresa nr.73915/30.08.2016 atacată în prezenta cauză (f.92 vol.II).

II.

Aprecierea Curții

Potrivit art.8 lit. A) pct. 27 indice 1 din contractul de finanțare, beneficiarul are obligația de a publica invitația/anunțul de participare împreună cu documentația aferentă achiziției activelor tangibile sau intangibile:

- *pe pagina web <http://www.fonduri-ue.ro/poscce/> în termen de 10 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a contractului de finanțare, pentru achizițiile cărora le sunt aplicabile dispozițiile anexei nr.7 la prezentul contract;*

- pe SEAP în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a contractului de finanțare care intră sub incidența prevederilor O.U.G. nr.34/2006.

Conform pct.27 indice 2 al aceluiași art. 8 lit. A), pentru achizițiile care nu intră sub incidența prevederilor O.U.G. nr.34/2006, beneficiarul are obligația de a încheia contractul de achiziție în maxim 30 de zile de la data publicării invitației/anunțului de participare împreună cu documentația aferentă achiziției activelor tangibile sau intangibile pe pagina web anterior menționată.

Potrivit art. 18 alin.2 lit. c) din contractul de finanțare, contractul se consideră reziliat de drept, fără altă formalitate sau punere în întârziere, urmând ca beneficiarul să fie notificat și să restituie sumele ramburdate până în acel moment **în cazul în care beneficiarul nu a îndeplinit obligația prevăzută la art.8 lit. A) pct. 27 indice 1.**

Conform raportului de verificare la fața locului privind contractul de finanțare de mai sus, încheiat de AM POS CCE, înregistrat sub nr.81930 din 5.10.2016, s-a constatat, urmare a desfășurării vizitei de verificare, că proiectul este finalizat, iar indicatorii de realizare ai proiectului sunt îndepliniți în procent de 100%, fiind achiziționate 45 de active tangibile (f. 137, f.144 vol.I).

În acest raport s-a constatat, din documentele regăsite la dosarul achiziției cât și a informațiilor publicate pe site-ul www.fonduri-ue.ro, că beneficiarul a lansat 6 proceduri de achiziție din care 4 fără respectarea termenului prevăzut în contractul de finanțare (intrat în vigoare începând cu data de 22.04.2015), fiind publicate în zilele de 12.05.2016, 27.05.2016, 5.06.2016 și respectiv 6.07.2016 (f.139 vol.I).

Totodată în același raport s-a menționat că beneficiarul a încheiat 8 contracte de achiziție directă (în acest sens f.148 vol.I) fără lansarea unei proceduri competitive prin publicarea anunțului de participare pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene.

(...)

În schimb, Curtea apreciază că în speță măsura este disproporționată, existând posibilitatea aplicării unor corecții financiare, așa cum bine a sesizat reclamanta în ultima sa critică adusă prin acțiunea introductivă.

Este adevărat că art.18 alin.2 din contract vorbește de „reziliere de drept” însă Curtea va interpreta clauzele contractului în mod sistematic.

Astfel, potrivit art.12 alin.1 teza finală din contractul de finanțare, sunt asimilate neregulilor și orice alte încălcări ale prezentului contract de finanțare.

Iar alin.3 al aceluiași articol precizează că AM POS CEE va lua măsurile necesare pentru identificarea și constatarea neregulilor și stabilirea creanțelor bugetare rezultate din neregulile aferente proiectului și stingerea acestora prin modalitățile prevăzute de lege în baza titlurilor de creanțe emise.

În acest sens, AM POS CEE va dispune toate măsurile pe care le consideră necesare pentru eliminarea sau diminuarea consecințelor asupra implementării Proiectului, **măsuri care pot viza inclusiv micșorarea valorii eligibile a contractului, suspendarea executării contractului și/sau rezilierea acestuia.**

Pe de altă parte, deși reclamanta se referă la norme din materia dreptului civil, Curtea apreciază că din întreaga motivare a acțiunii introductive se desprinde ideea că măsura a fost luată cu încălcarea principiului proporționalității.

În adevăr, reclamanta susține că obiectivele proiectului au fost atinse iar încălcarea este de mică însemnătate.

Așa fiind, Curtea în cele ce urmează va face un control de proporționalitate al măsurii luate de AM POS CEE.

După cum se cunoaște, principiul proporționalității, principiu de drept al Uniunii, consacrat de CEJ în cauza 8/55, Fedechar, presupune că, în exercitarea puterilor lor, instituțiile trebuie să vegheze ca sarcinile impuse operatorilor economici să nu depășească ceea ce este necesar pentru a atinge obiectivele pe care trebuie să le îndeplinească autoritatea **sau ca actele acestora să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru a atinge scopul dorit.**

În speță, Curtea reține că reclamanta a încheiat 8 contracte de achiziție directă fără lansarea unei proceduri competitive prin publicarea anunțului de participare pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene, fiind nesocotite prevederile contractului de finanțare.

Cât privește împrejurarea că reclamanta a lansat 6 proceduri de achiziție din care 4 fără respectarea termenului prevăzut în contractul de finanțare (întrat în vigoare începând cu data de 22.04.2015), fiind publicate în zilele de 12.05.2016, 27.05.2016, 5.06.2016 și respectiv 6.07.2016 (f.139 vol.I), Curtea reține că termenul prevăzut la art.8 lit. A) pct. 27 indice 1 din contractul de finanțare nu este un termen esențial câtă vreme, așa cum s-a reținut chiar de către AM POS CEE prin raportul de verificare la fața locului nr.81930/5.10.2016, proiectul a fost implementat în termenul de 5 luni stipulat în contract (f.151 vol.I).

În cazul demarării procedurii simplificate aprobate prin Ordinul MFE nr.1120/2013 ceea ce interesează este publicarea anunțului pe pagina web, în vederea asigurării respectării principiului transparenței consacrat de cap. V din acest act normativ.

După cum se observă, nepublicarea anunțului, iar nu publicarea cu întârziere, atrage potrivit anexei la Ordinul MFE nr.1120/2013, o corecție de 25% din valoarea eligibilă a contractului de achiziție.

În adevăr, din chiar art.8 lit. A) pct. 27 indice 1 din contractul de finanțare rezultă clar că obligația beneficiarului vizează publicarea invitației/anunțului de participare împreună cu documentația aferentă achiziției activelor pe pagina web în cazul aplicării procedurii aprobate prin Ordinul MFE nr.1120/2013.

Rațiunea termenului de 10 zile prevăzut în contract este acela de a evita riscul de neimplementare, ceea ce în speță nu se verifică, proiectul fiind implementat în termen.

Or, așa cum rezultă chiar din întâmpinarea depusă de pârât (f.170 vol.I), care se coroborează cu informarea depusă de beneficiar la solicitarea AM POS CEE (f.33-f.36 vol.II), reclamanta a procedat la publicarea anunțurilor pentru 30 de echipamente, iar restul echipamentelor în număr de 15 au fost achiziționate prin procedura de achiziție directă în perioada 24.06.2015-13.07.2015.

Prin urmare, în cazul celor 30 de echipamente reclamanta nu a adus atingere principiului transparenței, procedurile de achiziție fiind publice; numai în cazul restului de 15 echipamente pentru care s-a procedat la o achiziție directă s-a nesocotit acest principiu.

În acest context, Curtea observă că reclamanta deși nu a respectat prevederile contractului de finanțare în sensul publicării invitației/anunțului de participare pentru cele 15 echipamente **totuși achizițiile directe s-au desfășurat, conform procedurii prevăzute de Ordinul MFE nr. 1120/2013 (Cap II din anexa la ordin), întocmindu-se în acest sens note privind determinarea valorilor estimate și au fost identificate condițiile care au fundamentat alegerea procedurii (f.116 vol.I verso).**

Curtea mai notează că valoarea totală a achizițiilor directe s-a ridicat la suma de 105.775 euro (f.116 vol.I verso), valoarea finanțării nerambursabile fiind de maxim 3.334.257, 20 lei în timp ce valoarea solicitată la rambursare a fost de 3.320.502,41 lei (f.110 vol. II).

Conform concluziilor echipei de monitorizare care a efectuat vizita la fața locului (f.121 vol.II) rezultă următoarele : proiectul a fost implementat în termen; toate cele 45 de echipamente achiziționate în cadrul proiectului au fost puse în funcțiune și sunt integrate într-un flux tehnologic; indicatorii de realizare au fost atinși, în perioada de implementare a proiectului fiind create 26 de noi locuri de muncă, conform angajamentului asumat prin cererea de finanțare.

Prin urmare, Curtea constată că reclamanta a implementat proiectul în cadrul Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice – Axa Prioritară „Un sistem inovativ și coeficient de producție”, Domeniul de Intervenție 1 „Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor”, Operațiunea „Sprijin pentru consolidarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile” pentru întreprinderi mici, mijlocii și mari, conform Schemei de ajutor de Stat „Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de IMM și întreprinderi mari”.

În raport de aceste considerente, Curtea constată că măsura atacată este disproporționată, pentru atingerea scopului urmărit (sanționarea încălcării principiului transparenței pentru cele 15 echipamente) AM POS CEE putând lua măsuri mai puțin drastice, respectiv aplicarea de corecții financiare”.

Din considerentele sentinței expuse anterior în extras rezultă că, deși reclamanta a săvârșit anumite nereguli în implementarea contractului de finanțare pentru cele 15 echipamente, sub aspectul

încălcării obligației de transparență, instanța a apreciat în lumina principiului proporționalității că măsura atacată este disproporționată, iar pentru atingerea scopului urmărit (sanționarea încălcării contractului), neexecutarea fiind de mică însemnătate, apreciindu-se că AM POS CEE putea lua măsuri mai puțin drastice, respectiv aplicarea de corecții financiare.

B. Parcursul procesual al prezentului litigiu înregistrat pe rolul Curții de Apel – Secția sub nr..../.../.....

Prin încheierea de ședință din 28.04.2017 s-a dispus în temeiul art. 413 alin. 1 pct. 1 Cod procedură civilă suspendarea soluționării prezentului dosar până la soluționarea în mod definitiv a dosarului înregistrat sub nr./....2017, având în vedere legătura de cauzalitate existentă între acestea.

Ulterior soluționării în mod definitiv a dosarului nr./.../2017 s-a reluat judecata în prezenta cauză prin încheierea de ședință din05.2021.

Prin notele de ședință din2021 care în fapt reprezintă o cerere precizatoare reclamanta a indicat cuantumul dobânzii legale penalizatoare solicitate prin petitul nr. 3 al cererii introductive, la suma de lei.

Astfel, reclamanta a arătat că prin cererea de chemare în judecata ce face obiectul prezentului dosar subscris a solicitat în principal: **(1)** obligarea pârâtului la emiterea unei Decizii de validare integrală /acceptare la plată a Cererii de rambursare nr. 1 (finală) înregistrată cu nr./22.09.2015, astfel cum a fost completată prin Adresele nr./02.10.2015 și/22.10.2015; **(2)** obligarea pârâtului la rambursare cheltuielilor eligibile în cuantum de lei, reprezentând contravaloarea asistenței financiare nerambursabile datorate în baza Contractului de finanțare și **(3)** obligarea pârâtului la plata dobânzii legale penalizatoare calculate supra debitului principal calculate de data formulării acțiunii și până la plata efectivă.

În ceea ce privește petitul referitor la debitul principal, a arătat reclamanta că pârâtul a înțeles să achite voluntar aceasta sumă la data de 6.05.2021.

Într-adevăr, Curtea remarcă că primele două petite au rămas practic fără obiect întrucât suma de lei reprezentând cheltuielilor eligibile a fost achitată de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (noua denumire a MFE) la data de 5.05.2021, conform ordinelor de plată depuse la dosar (f.235 prezentul dosar, vol. III), după soluționarea în mod definitiv, la data de 10.03.2021, a dosarului nr.373/33/2017 al Curții de Apel

Așadar, prezenta instanța a rămas investită cu petitul 3 referitor la plata dobânzii, precum și cu obligarea pârâtului la plata sumei de lei cu titlu de despăgubiri materiale pentru acoperirea pierderii efective suferite, respectiv obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată.

II. Dispoziții legale și jurisprudențiale aplicabile

A) Dispoziții interne

A.1. Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 511 din 24 iulie 2009, în vigoare începând cu data de 1 octombrie 2011:

„ART. 1.535

Daunele moratorii în cazul obligațiilor bănești

(1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu. În acest caz, debitorul nu are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plății ar fi mai mic.

(2) Dacă, înainte de scadență, debitorul datora dobânzi mai mari decât dobânda legală, daunele moratorii sunt datorate la nivelul aplicabil înainte de scadență.

(3) Dacă nu sunt datorate dobânzi moratorii mai mari decât dobânda legală, creditorul are dreptul, în afara dobânzii legale, la daune-interese pentru repararea integrală a prejudiciului suferit”.

A.2. Ordonanța Guvernului nr.13 din 24 august 2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar.

“ CAP. I

Dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești

ART. 1

(1) Părțile sunt libere să stabilească, în convenții, rata dobânzii atât pentru restituirea unui împrumut al unei sume de bani, cât și pentru întârzierea la plata unei obligații bănești.

(2) Dobânda datorată de debitorul obligației de a da o sumă de bani la un anumit termen, calculată pentru perioada anterioară împlinirii termenului scadenței obligației, este denumită dobândă remuneratorie.

(3) Dobânda datorată de debitorul obligației bănești pentru neîndeplinirea obligației respective la scadență este denumită dobândă penalizatoare.

(4) Dacă nu se precizează altfel, termenul dobândă din prezenta ordonanță privește atât dobânda remuneratorie, cât și dobânda penalizatoare.

(5) Prin dobândă se înțelege nu numai sumele socotite în bani cu acest titlu, ci și alte prestații, sub orice titlu sau denumire, la care debitorul se obligă drept echivalent al folosinței capitalului.

ART. 3

(1) Rata dobânzii legale remuneratorii se stabilește la nivelul ratei dobânzii de referință a Băncii Naționale a României, care este rata dobânzii de politică monetară stabilită prin hotărâre a Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României.

(2) Rata dobânzii legale penalizatoare se stabilește la nivelul ratei dobânzii de referință plus 4 puncte procentuale.

(2¹) În raporturile dintre profesioniști și între aceștia și autoritățile contractante, dobânda legală penalizatoare se stabilește la nivelul ratei dobânzii de referință plus 8 puncte procentuale.

(3) În raporturile juridice care nu decurg din exploatarea unei întreprinderi cu scop lucrativ, în sensul art. 3 alin. (3) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, rata dobânzii legale se stabilește potrivit prevederilor alin. (1), respectiv alin. (2), diminuat cu 20%.

(4) Nivelul ratei dobânzii de referință a Băncii Naționale a României va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, prin grija Băncii Naționale a României, ori de câte ori nivelul ratei dobânzii de politică monetară se va modifica.

ART. 10

Dispozițiile art. 1.535 și art. 1.538-1.543 din Legea nr. 287/2009, republicată, sunt aplicabile dobânzii penalizatoare”.

A.3 Legea nr. 72 din 28 martie 2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante, publicată în Monitorul Oficial nr. 182 din 2 aprilie 2013.

Preambul:

„În vederea promovării competitivității mediului de afaceri și pentru consolidarea funcționalității pieței românești, ca parte integrantă a pieței interne a Uniunii Europene, se impune crearea unor mecanisme eficiente pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată rezultând din contractele încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante,

în scopul transpunerii Directivei 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, denumită în continuare Directiva,

Parlamentul României adoptă prezenta lege”.

CAP. VIII

Completarea unor acte normative incidente

ART. 20

După alineatul (2) al articolului 3 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 607 din 29 august 2011, aprobată prin Legea nr. 43/2012, se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

"(2¹) În raporturile dintre profesioniști și între aceștia și autoritățile contractante, dobânda legală penalizatoare se stabilește la nivelul ratei dobânzii de referință plus 8 puncte procentuale."

ART. 22

Termenul profesionist prevăzut la art. 3 alin. (2[^]1) din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011, aprobată prin Legea nr. 43/2012, cu completările aduse prin prezenta lege, va avea sensul prevăzut la art. 2 pct. 2 din prezenta lege.

La pct. 2 al art. 2 din Legea nr. 72 din 28 martie 2013, termenul "profesionist" este definit astfel:

2. profesionist - orice persoană fizică sau juridică care exploatează o întreprindere cu scop lucrativ”.

A.4. Ordonanța de Urgență nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, publicată în Monitorul Oficial nr.461 din 30 iunie 2011.

„ART. 42 în forma în vigoare la epoca faptelor

(1) Creanțele bugetare rezultate din nereguli sunt scadente la expirarea termenului de plată stabilit în titlul de creanță, respectiv în 30 de zile de la data comunicării titlului de creanță.

(2) Debitorul datorează, pentru neachitarea la termen a obligațiilor stabilite prin titlul de creanță, o dobândă care se calculează prin aplicarea ratei dobânzii datorate la soldul rămas de plată din contravaloarea în lei a creanței bugetare, din prima zi de după expirarea termenului de plată stabilit în conformitate cu prevederile alin. (1), până la data stingerii acesteia, cu excepția cazului în care normele Uniunii Europene sau ale donatorului public internațional prevăd altfel”.

A.5. Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ, publicată în Monitorul Oficial nr. 1154 din 7 decembrie 2004.

Articolul 28 – Completarea cu dreptul comun

„(1) Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Codului de procedură civilă, în măsura în care nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de autoritate dintre autoritățile publice, pe de o parte, și persoanele vătămate în drepturile sau interesele lor legitime, pe de altă parte, precum și cu procedura reglementată de prezenta lege. Compatibilitatea aplicării unor norme ale Codului de procedură civilă se stabilește de instanță, cu prilejul soluționării excepțiilor”.

A.6. Decizia nr. 21 din 24 februarie 2020 referitoare la interpretarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial nr. 527 din 19 iunie 2020.

B) Dreptul Uniunii Europene

B.1. Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1260/1999:

Art. 60

“Autoritatea de gestionare este însărcinată cu gestionarea și aplicarea programului operațional în conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare, în special;

(a) să se asigure că operațiunile sunt selecționate în vederea finanțării în conformitate cu criteriile aplicabile programului operațional și că sunt conforme, pe toată durata execuției lor, cu normele comunitare și naționale aplicabile;

(b) să verifice furnizarea de produse și de servicii cofinanțate și să controleze dacă toate cheltuielile declarate de beneficiari pentru operațiuni au fost suportate efectiv și că sunt în conformitate cu normele comunitare și naționale; verificările efectuate la fața locului cu privire la operațiuni pot avea loc prin sondaj, în conformitate cu normele adoptate de Comisie în conformitate cu procedura menționată la articolul 103 alineatul (3); (...)”.

B.2. Versiunea consolidată a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene

(ex-articolul 249 TCF)

Pentru exercitarea competențelor Uniunii, instituțiile adoptă regulamente, directive, decizii, recomandări și avize.

Regulamentul are aplicabilitate generală. Acesta este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în fiecare stat membru.

Directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele.

Decizia este obligatorie în toate elementele sale. În cazul în care se indică destinatarii, decizia este obligatorie numai pentru aceștia.

Recomandările și avizele nu sunt obligatorii.

Articolul 325

(ex-articolul 280 TCE)

(1) Uniunea și statele membre combat fraudă și orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii prin măsuri luate în conformitate cu prezentul articol, măsuri care descurajează fraudele și oferă o protecție efectivă în statele membre, precum și în instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii.

(2) Pentru a combate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii, statele membre adoptă aceleași măsuri pe care le adoptă pentru a combate fraudă care aduce atingere propriilor lor interese financiare.

(3) Fără a aduce atingere altor dispoziții ale tratatelor, statele membre își coordonează acțiunea urmărind să apere interesele financiare ale Uniunii împotriva fraudei. În acest scop, statele membre organizează, împreună cu Comisia, o cooperare strânsă și constantă între autoritățile competente.

(4) Parlamentul European și Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară, adoptă, după consultarea Curții de Conturi, măsurile necesare în domeniul prevenirii fraudei care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii și al combaterii acestei fraude, pentru a oferi o protecție efectivă și echivalentă în statele membre, precum și în instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii.

(5) Comisia, în cooperare cu statele membre, prezintă anual Parlamentului European și Consiliului un raport privind măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a prezentului articol.

B.3. Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale.

Considerentele (8) și (9) și (11) din preambulul Directivei:

(8) Domeniul de aplicare a prezentei directive ar trebui să se limiteze la plățile efectuate ca remunerație pentru tranzacții comerciale. Prezenta directivă nu ar trebui să reglementeze tranzacțiile cu consumatorii, dobânda pentru alte plăți, de exemplu plăți efectuate în conformitate cu legislația privind cecurile și cambiile, plăți reprezentând compensații pentru daune, inclusiv plăți efectuate de societățile de asigurare. De asemenea, statele membre ar trebui să fie în măsură să excludă datoriile care fac obiectul unor proceduri de insolvență, inclusiv al unor proceduri de reșalonare a datoriei.

(9) Prezenta directivă ar trebui să reglementeze toate tranzacțiile comerciale, indiferent dacă sunt realizate între întreprinderi private și publice sau între întreprinderi și autorități publice, având în vedere faptul că autoritățile publice efectuează un volum considerabil de

plăți către întreprinderi. Prezenta directivă ar trebui, în consecință, să reglementeze tranzacțiile comerciale între contractanții principali și furnizorii și subcontractanții acestora.

(11) Furnizarea de bunuri și prestarea de servicii contra cost care intră sub incidența prezentei directive ar trebui să includă, de asemenea, proiectarea și execuția lucrărilor publice, a clădirilor și a lucrărilor de construcții civile.

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

(1) Prezenta directivă urmărește să combată întârzierea în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, în vederea asigurării funcționării adecvate a pieței interne, promovând astfel competitivitatea întreprinderilor, în special cea a IMM-urilor.

(2) Prezenta directivă se aplică tuturor plăților efectuate ca remunerații pentru tranzacții comerciale (...).

Articolul 2 Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. „tranzacții comerciale” înseamnă tranzacții între întreprinderi sau între întreprinderi și autorități publice care conduc la furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii contra cost; (...).

III Motivele care au determinat Curtea de Apel, în calitate de primă instanță, să formuleze întrebările preliminare

1) Motivele primelor trei întrebări

Așa cum rezultă din prezentarea cadrului legal și factual de mai sus, între primele 3 întrebări există o strânsă legătură, ce necesită o abordare treptată, pornind de la stabilirea cu titlu de principiu a dezlegării dacă dreptul UE, în special principiul bunei gestiuni financiare, permite persoanei juridice care exploatează o întreprindere în scop lucrativ, beneficiară a unei finanțări nerambursabile din FEDR, să poată obține din partea autorității publice a unui stat membru dobânzi de întârziere (dobândă penalizatoare) aferente plății cu întârziere a cheltuielilor eligibile pentru o perioadă în care era în vigoare un act administrativ care excludea rambursarea și care a fost anulat ulterior printr-o hotărâre judecătorească.

Se impune precizarea că la nivel intern nu există o practică judiciară unitară, aspect ce rezultă din considerentele 59 -74 ale Deciziei nr.21/2020 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție ante – referită.

În esență, **unele instanțe** au acordat daune moratorii (dobânzi penalizatoare) pe ideea că beneficiarul contractului de finanțare este un profesionist, pentru care este esențială posibilitatea de a dispune de anumite sume la termenele prestabilite, indisponibilizarea acestora, din orice motiv, fiind de natură să creeze un prejudiciu, căci produce disfuncționalități în desfășurarea activității sale. Acesta se poate prevala de principiile securității juridice, al protecției încrederii legitime **și al echivalenței** pentru a pretinde repararea acestui prejudiciu, chiar în lipsa unor reglementări specifice în dreptul Uniunii Europene ori în dreptul național, aceste principii trebuind să fie respectate de statele membre în exercitarea competențelor care le sunt conferite în aplicarea legislației Uniunii, impunându-se cu o rigoare deosebită atunci când este vorba despre o reglementare care poate să aibă consecințe financiare, pentru a permite persoanelor interesate să cunoască în mod exact întinderea obligațiilor pe care aceasta le-o impune.

Iar faptul că finanțarea nerambursabilă a fost acordată printr-un contract administrativ, încheiat în regim de putere publică, pentru acordarea unor ajutoare financiare pentru care nu se datorează dobânzi remuneratorii, de către un finanțator care nu acționează ca un profesionist, în urmărirea unui scop lucrativ, este lipsit de relevanță din punctul de vedere al beneficiarului, căci acesta și-a prefigurat activitatea prin luarea în considerare a finanțării contractate, întemeindu-se pe contractul încheiat, indisponibilizarea sumelor datorate în executarea acestuia cauzându-i un prejudiciu patrimonial.

Apoi, deși ajutorul financiar se acordă cu titlu gratuit, acesta este condiționat de îndeplinirea unor sarcini a căror nerespectare atrage fie neacordarea sumelor corespunzând unor cheltuieli neeligibile, fie restituirea celor care sunt considerate nedatorate.

În fine, unele instanțe de judecată au mai argumentat că dispozițiile din dreptul intern care guvernează regimul juridic al contractului de finanțare și al raportului juridic izvorât din acesta se completează cu cele de drept comun (cum sunt Codul civil și Ordonanța de urgență a Guvernului nr.

13/2011), căci acestea nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de putere dintre autoritatea publică finanțatoare și beneficiarul finanțării, art.28 din Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ permițând completarea dispozițiilor sale cu cele de drept comun, ale Codului civil.

Dimpotrivă, *alte instanțe* au apreciat că, în măsura în care dreptul intern care guvernează acordarea finanțării nerambursabile și exercitarea dreptului de control pentru identificarea situațiilor de încasare a unor sume nedatorate nu prevede dreptul la daune- interese moratorii, acestea nu pot fi acordate în ipoteza lipirii de folosința sumelor ce constituie ajutorul financiar, indiferent care ar fi motivul acestei stări de fapt.

În acest sens finanțatorul nu se comportă ca un profesionist, iar raportul juridic născut din contract nu este supus normelor din dreptul intern care guvernează actele juridice încheiate între profesioniști, căci pentru acest raport nu subzistă rațiunile pentru care legiuitorul a edictat normele din dreptul național, prin care se prezumă existența prejudiciului în cazul îndeplinirii cu întârziere a unei obligații pecuniare și se stabilește întinderea dreptului de reparație, prin trimiterea făcută la normele ce stabilesc dobânda legală.

Pentru această interpretare, ar trebui observată jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (C.J.U.E.), potrivit căreia statele membre ale Uniunii Europene dispun de o marjă de apreciere în reglementarea acțiunilor de control menite să asigure protecția intereselor financiare ale Uniunii, precum și în reglementarea percepției de dobânzi în dreptul național, într-o situație în care dreptul Uniunii Europene nu prevede perceperea unor asemenea dobânzi, în această din urmă situație dreptul național fiind cel care trebuie să prevadă modalitățile și condițiile aplicabile recuperării acestor dobânzi, potrivit principiului autonomiei procedurale (C-599/13-Somvao, paragrafele 36-37 ECLI:EU:C:2014:2462; C-670/11-FranceAgriMer, paragrafele 62-66, ECLI:EU:C:2012:807; C-564/10 Pfeifer & Langen, paragrafele 46-50, ECLI:EU:C:2012:190; cauzele conexe C-260/14 și C-261/14, Județul Neamț, ECLI:EU:C:2016:360).

Curtea reține că, într-adevăr, pentru situația specifică din speță, în care notificarea de reziliere în executarea unui contract de finanțare din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) a fost anulată în mod definitiv de către o instanță de contencios administrativ, nu există dispoziții specifice ce guvernează regimul juridic al unui asemenea contract administrativ pentru perceperea unor asemenea dobânzi în cazul în care remiterea sumelor considerate eligibile se face cu întârziere, după anularea în mod definitive a rezilierii contractului de finanțare.

Însă, dacă principiul echivalenței ar fi incident prin completarea cu Codul civil și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2011 se ivește întrebarea dacă acordarea de dobânzi moratorii (dobânzi penalizatoare) nu ar fi incompatibilă în considerarea totuși a naturii juridice a contractului de finanțare cu protejarea intereselor financiare ale UE și în special cu principiul bunei gestiuni financiare.

Trecând mai departe, prezenta cauză prezintă particularitatea că în dosarul cu nr. **nr...../.../2017** instanțele au reținut că reclamanta a săvârșit anumite nereguli în implementarea contractului de finanțare pentru cele 15 echipamente, sub aspectul încălcării obligației de transparență, însă neexecutarea a fost de mică însemnătate – culpa în executare nefiind gravă, în condițiile în care *proiectul a fost implementat în întegime și în termen*, apreciindu-se că AM POS CEE putea lua măsuri mai puțin drastice, respectiv aplicarea de corecții financiare.

Însă autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor ulterior anulării în mod definitiv a rezilierii a considerat întreaga sumă eligibilă, fără a mai aplica corecții financiare.

În aceste condiții instanța mai are posibilitatea limitării quantumului dobânzilor de întârziere corespunzător culpei beneficiarului finanțării reținută prin aceeași hotărâre judecătorească, în dosarul cu nr. **nr...../.../2017** ?

Așa cum s-a arătat mai sus, pentru situația specifică din speță, nu există dispoziții speciale de acordare a dobânzilor penalizatoare.

În schimb, legiuitorul național a prevăzut că, în cazul constatării unei nereguli, singura consecință o constituie retragerea avantajului financiar, la nivelul la care a fost acordat, fără a se percepe dobânzi, deși beneficiarul acestora s-a bucurat de avantajul utilizării lui până la momentul restituirii. Abia în cazul în care această restituire nu intervine în termenul legal stabilit, de 30 de zile de la comunicarea titlului de creanță, dispozițiile art. 42 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a

Guvernului nr. 66/2011 permit perceperea de dobânzi, după expirarea termenului menționat, în considerarea obligației instituite prin art. 325 T.F.U.E. în sarcina statelor membre, de a adopta, pentru a combate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii, aceleași măsuri pe care le adoptă pentru a combate fraudă ce aduce atingere propriilor lor interese financiare.

Așadar, chiar dacă situația nu este similară (ar.42 are în vedere retragerea avantajului financiar, pe când situația din speță presupune remiterea sumei eligibile cu întârziere), se pune problema incidenței principiului echivalenței sub aspectul momentului acordării dobânzilor de întârziere beneficiarului finanțării nerambursabile din FEDR în sensul în care acestea să nu fie acordate și pentru trecut ci doar ulterior rămânerii definitive a hotărârii de anulare a notificării de reziliere, în speță dobânzile în această ipoteză ar începe să curgă de-abia după data de 10.03.2021.

2) În fine, cât privește ultima întrebare din dispozitiv, Curtea reține că după alineatul (2) al articolului 3 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 prin Legea nr. 72 din 28 martie 2013 s-a introdus un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

"(2¹) În raporturile dintre profesioniști și între aceștia și autoritățile contractante, dobânda legală penalizatoare se stabilește la nivelul ratei dobânzii de referință plus 8 puncte procentuale."

Așa cum rezultă din preambulul Legii nr. 72 din 28 martie 2013, modificarea s-a făcut în vederea promovării competitivității mediului de afaceri și pentru consolidarea funcționalității pieței românești, ca parte integrantă a pieței interne a Uniunii Europene, astfel încât legiuitorul national a a considerat că se impune crearea unor mecanisme eficiente pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată rezultând din contractele încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante prin transpunerea Directivei 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale.

După cum se cunoaște, contractul de finanțare este un acord cu termeni specifici, privind furnizarea, în anumite condiții, a finanțării nerambursabile pentru acoperirea parțială a costurilor eligibile efectuate în vederea implementării unui proiect.

Or, în cauza dedusă judecății se pune problema dacă suntem în prezența sau nu a unui raport juridic care *nu* decurge din exploatarea unei întreprinderi, respectiv dacă contractul de finanțare încheiat între un profesionist și finanțator, având drept scop acordarea unei finanțări, poate fi subsumat activităților de producție, comerț sau prestări de servicii în scopul obținerii unui profit.

Cu privire la acest aspect se impune să subliniem că la prima vedere Directiva 2011/7/UE are un domeniu limitat de aplicare, mai exact se aplică plăților efectuate ca remunerații pentru tranzacțiile comerciale care conduc la furnizare de bunuri/prestare de servicii, urmărind totodată combaterea întârzierii efectuării acestora.

Directiva este un document obligatoriu pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, ea producând efecte de la data transunerii în legislația națională a statului membru.

Așadar, în cazul în care reclamanta ar fi îndreptățită la dobânzi moratorii (penalizatoare) aplicării art. 2¹, introdus prin Legea nr. 72 din 28 martie 2013, i s-ar opune art.288 alin.3 din TFUE cu privire la limitele transunerii unei directive?

Soluția Curții

În raport de toate aceste considerente, Curtea, în temeiul dispozițiilor art.267 din TFUE, apreciază necesar să sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu cele 4 întrebări din dispozitiv și să suspende prezenta cauză până la pronunțarea de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene a hotărârii preliminare.

PENTRU ACESTE MOTIVE ÎN NUMELE LEGII DISPUNE:

În temeiul art.267 TFUE sesizează CJUE cu următoarele întrebări preliminare:

Principiul bunei gestiuni financiare trebuie interpretat în sensul că, în concursul cu principiul echivalenței, se opune ca o persoană juridică care exploatează o întreprindere în scop lucrativ, beneficiară a unei finanțări nerambursabile din FEDR, să poată obține din partea autorității publice a unui stat membru dobânzi de întârziere (dobândă penalizatoare) aferente plății cu întârziere a

cheltuielilor eligibile pentru o perioadă în care era în vigoare un act administrativ care excludea rambursarea și care a fost anulat ulterior printr-o hotărâre judecătorească?

În cazul în care răspunsul la prima întrebare este negativ prezintă relevanță sub aspectul cuantumului dobânzilor de întârziere culpa beneficiarului finanțării reținută prin aceeași hotărâre judecătorească, în condițiile în care aceeași autoritate publică cu competențe în gestionarea fondurilor europene a declarat, în final, ulterior pronunțării respectivei hotărâri, ca eligibile toate cheltuielile ?

În interpretarea principiului echivalenței sub aspectul momentului acordării dobânzilor de întârziere beneficiarului finanțării nerambursabile din FEDR, prezintă relevanță o normă de drept intern care prevede că în cazul constatării unei nereguli singura consecință o constituie neacordarea avantajului financiar respectiv ori, după caz, retragerea acestuia (restituirea sumelor nedatorate), la nivelul la care au fost acordate, fără a se percepe dobânzi, deși beneficiarul acestora s-a bucurat de avantajul utilizării lor până la momentul restituirii, iar numai în cazul în care această restituire nu intervine în termenul legal stabilit, de 30 de zile de la comunicarea titlului de creanță, dispozițiile art. 42 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 permit perceperea de dobânzi, după expirarea termenului menționat?

Dispozițiile art.288 paragraful 3 din TFUE se opun ca în împrejurări precum cele din speță aplicabilitatea Directivei 2011/7/UE să fie extinsă printr-o normă națională și în cazul unui contract de finanțare privind acordarea unei finanțări din fonduri nerambursabile din FEDR încheiat între autoritatea publică cu competențe în gestionarea fondurilor europene și o persoană juridică care exploatează o întreprindere în scop lucrativ?

Suspendă judecarea cauzei până la pronunțarea de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene a hotărârii preliminare.

Pronunțată azi 15 decembrie 2021 prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

PREȘEDINTE

GREFIER

Red. /dact.
5 Ex/.....

